

SPIRACULUM

GYMNASIEFÖRENINGEN UTILE DULCIUS TIDNING

Nr 1
1956

Ansv. Utg.: U. D:s Styrelse

Redaktör: Olof Kindlund

Pris

50 öre

KONKURRERA

med Nobelpristagares alster i fråga om vitterhet och smak vill vi inte alls göra med detta nya nummer av kära gamla Spiraculum. Men däremot kan Spiraculum ensam skryta med att komma med en sensation inom den litterära världen: i våra spalter gör succéförfattarinnan RUT HILLARP en strålande — och av oss alla efterlängtd — comeback! Detta har naturligtvis kostat redaktionen åtskilligt av pengar och möda, men vad gör vi inte för våra läsare. (Däremot kommer inte frk. Hillarp att i Spiraculum, såsom elaka tungor förtälja, publicera en serie ur sina memoarer om lärarlivet på Statens normalskola och alla dess vedermödor och .. nåja!) Som den ärade läsaren märker har vi beslutat att återgå till det gamla fina utförandet på vår tidning, ty vid har insett att endast det bästa är gott nog för våra läsare. Därför: håll till godo!

Red.

Möte med Djävulen

Jag mötte Djävulen en dag,
en trashank i smutsiga kläder.

Vi pratade affärer ett tag
och något om vind och väder

Jag märkte dock snart att nåt var på tok
och jag sade, med syfte att verka klok:
»Min herre, jag ser att Ni lider?»

Ja, det ska f-n vara djävul i dessa tider
då varje mänska, arbetare som student,
är min kollega och arge konkurrent

P.L. Agiat, Borås.

UD:s Konstafton

Länge hade skolan plågats av små ettriga anslag som berättade om »Utställning», »Föredrag», »Film» och andra trista ting. De flesta lärjungarna skakade på huvudet och förhörde sig hos varandra om huruvida de trodde att Konstföreningen, vilken tydligen stod som arrangör, fått storhetsvansinne. Den kulturella eliten däremot blev tydligen något som liknade intresserade. Och onsdagen den 23 maj släpade de sig ned till Statens Normalskola, varefter de mottogs med öppna armar av kassörskan och föstes sedan ned till fritidsrummet. Den traditionella akademiska kvarten uppförgylldes med pianosolo av Agneta Uddén. Som första programpunkt stod ett så kallat föredrag av Carlo Derkert, vilket dock visade sig bestå av enmansteater, över ämnet: »Vad vill den moderna konsten?» På ett synnerligen spirituellt sätt klarade han, att den moderna konsten närmast består av kompositionens frigörande från avbildandet och att konstnärens egen känsla sätts före motivets tolkning. Det faktum, att ingen objektivitet utom medvetandets existerar, och att det är denna som konsten måste söka, blev också föremål för en fascinerat roande utredning.

När auditoriet tilfrisknat från de våldsammaste skrattanfällan försänktes salen i mörker och en film om Van Gogh, baserad på hans egna verk, visades. Medan filmrullar byttes i apparaten läste Hasse Holmström med mycken inspiration ett par dårdikter om Picasso av Eivor Burbeck.

Den högst intressanta filmförevisningen fortsattes med några experimentfilmer i färg av Norman McLaren, bland andra »La poulette grise», en lovsång till livet, döden och skönheten i utsökta former och böljande färger, vilka alla formade sig till »Den lilla grå hönan» och hennes livsskimrande ägg. En fantastisk upplevelse kort sagt. Också den sista filmen, »Feedle-de-dee» var mycket intressant. En kaskadström av rött, gult, upplevelser och sinnesstämningar slungades över duken, alla direkt målade på filmremsan.

Den månghövdade folkmassan fick efter dessa upplevelser krylla upp för trappan till Utställningen i hallen utanför mussisalen. Där kunde man framför allt beundra en studie över Ungdom och Fantasi, i milt och resignerat brunt, som drömmande vänder sig bort mot ett evigt, oförgängligt blått. Karl Olov Björks »Nattbarn». Det var också den tavla, som tycktes intressera herr Derkert mest, även om den naturligtvis inte tillnärmelsevis kunde glädja honom så mycket som Hillarp gjorde. Hon var utan tvekan skolans förnämsta attraktion.

Schuberts sonat i ass-dur spelad av Johan Roll, färggnistrande batikkjolar av systrarna Niklasson och gratis utdelning av saft var några av kvällens attraktioner. Många teckningar och skisser, smycken av ädlaste silver, små förtrollande statyetter och en välkomponerad knallmålning av Ulla Malmer bildade den trivsamma vernissagen.

Slutligen fick alla ändå lov att bryta upp och traska hem till sina respektive bostäder, synbarligen

Mitt vårsvärmeri

Våren har kommit med porlande bäckar och knoppande träd och örter. Vår — fränsett den rent grammatiska betydelsen av ordet är ju detta ett av de vackraste ord som finns. Nästan. Vår — vad innerymmer icke detta ord: vårluft, vårhatt, vår-förkylning, vårsvärmeri. Inte minst det sista, ty vad vore våren utan *kärlek*? — I går var jag ute med Edvin. Han är den mest förtjusande vårfästman man kan tänka sig. När han ser på mig med sina stora, varma ögon fylls jag av en utsäglich ömhet. Hans mörka hår är klippt i världens gulligaste lilla dixie-lugg, och hans kolsvarta ögon är klara och be-tvingande. Det är en sak som är tråkig med Edvin: han är platoniker, nyplatoniker av stora mått. Visserligen älskar jag dem, som kan gå tysta och njuta av naturens storslagna fägring utan att komma med en massa dunkvicka kommentarer, men det får inte gå till överdrift. — Häromdagen träffade jag Lasse. Han är en sådan där typiskt odräglig typ med kulörta strumpor och vågor i håret. »Nu har vi fått vår — när får ni er?» flinade han i sin vanliga jargong. »Har du inte dina sömnlösa IBRA-strumpor på dig i dag?» Kan man stå ut med sådana otäcka killar? Tacka vet jag Edvin. I går var Edvin och jag ute på Djurgården. Det var mitt förslag förstas — han har då minst av allt någon initiativkraft. Han är rätt liten till växten, men jag är ändå stolt över min vackra vårfästman. Nuförtiden är det ju så modernt med AIK och Hammarby, men det struntar väl jag i. Jag ville till Djurgården med Edvin. Vi spatserade sakta fram under lindarnas skira kronor, som kastade ett dunkelt ljus ner på den av mjuka örter betäckta marken. »Känner du inte, hur saven stiger, Edvin?» viskade jag aldeles hänryckt av den trolska stämningen. Men Edvin svarade inte. Han tycktes inte intressera sig för vad jag sade. Han bara gick där och teg, kanske också han förstummad av naturens prakt och fägring. Hans melankoliska ögon förirrade sig in i snårskogen, och han skakade svårmodigt på huvudet. Så plötsligt piggade Edvin till. En blondin med en liten hundvalp skymtade mellan träden, och jag höll ett fastare tag om Edvin, men han slingrade sig ur mitt grepp, och han och den lilla cockerspaniel-fröken försvann in mellan djurgårdsekarnas sus muntert skällande, och jag stod ensam kvar med mitt koppel, fylld av en utsäglich tomhet. Jag trodde, att jag vunnit Edvins hundhjärta, men nu förstod jag, att jag bara varit ett surrogat, ett andligt nes-café för honom. Han, som jag älskade, svärmade nu med sin verkliga vårfästmö, medan natten var ljum och sval och vinden sjöng i trädens rot, stam och blad. Jag var ensam, ensam med min enda stora längtan.

Bett.

mycket nöjda med sin kväll. Ja, det hade verkligen varit en trevlig och välarrangerad fest, som Konstföreningen har all heder av.

Tankar om dödsstraffet

Stjärnorna. Gnistrande själar över oändlighetens svarta himmel. Stilla. Bara vindens sång i gräset och den gamla hundens gläfs, när han sliter sönder liket. Mörkt. Utom manens förtrollande skimmer över den chokladbruna galgen med dess smutsiga, skabbiga ägodel, en människa.

Månens själ betraktar det underliga konstverket, som jordens barn byggt upp, och han förundrar sig. Drömmande glider han ut ur sin runda silverbur och svävar ned till galgbacken.

Tvekande tar han ett par steg på den regntunga, unkna marken, stannar och säger sedan till den orkeslösa byrackan: »Ursäkta mig herr Hund. Jag har tappat bort tiden. Skulle ni kunna upplysa mig om i vilken av jordens tidsåldrar vi befinner oss?» »Dödsstraffets», gläfser hunden. »Det har närmare bestämt gått ett tusen sju hundra höstar sedan jag åt upp Sokrates» — »Och ännu har jordens barn inte blivit vuxna», utbrister månen. »Vad menar ni?» gnyr hunden. »Tycker ni, att en människa som skadar och dödar andra människor skall få leva? Är det då inte bättre att hänga den onda människan och hindra den från att begå mer ogärningar? På så sätt straffar man den och visar andra varelser hur det gar för en ogärningsman.»

Månen ler medlidsamt, och tårar av diamanter och doftande vin tränger ur hans ögon.» Kom hit, herr Hund», säger han vänligt. »Sätt er på det där kraniet, så skall jag berätta en saga för er. Jo ser ni, jorden är full av blommor. Varje blomma har en själ. Och i den själen bor en höghet och en skönhet av så stort värde att den inte far förstöras. Om ni en kväll blev ond på solnedgången, skulle det ändå inte falla er in att döda den, ty då skulle jordens skönhet stympas. På samma sätt är det med blommorna, människorna. Dödar ni någon av dem, förbleknar jordens skönhet.»

Hunden öppnade sitt röda gap för att skälla något, men månen höjde avväpnande en blek hand. »Jag vet vad ni tänker skälla», viskade han. »Ni menar, att i den här flugbesatta och illaluktande kroppen ovanför oss finns ingen skönhet. Och hans blodbestänkta själ har ingen höghet. Men JAG ser den. Och ni kan också få bländas av den, om ni gör så här: Tag en borste gjord av förnuft och overseende, fukta den i kärlek och börja sedan skrubba den olyckliga varelsen. Djupt inne skall du få se en fulltonig blomma av skimrande lila och mörkt blått.»

Den gamla visa hunden slickade bort en loppa från sin smutsiga rygg och förstod. Han reste sig tyst, hoppade över en avsliten hand och följde tårarna av diamanter och vin som rann ut över jorden och tiden.

Några av tårarna rann in i elden, andra ut i vattnet och andra åter in i människornas hjärtan. Och de människorna förstod, som den gamla hunden hade förstått.

De visade overseende för varandras dumhet. Och se, ett fängelse kunde göras om till bibliotek. De förstod sina fångars olika egenart och behandlade dem med förtroende och humor och hjälpsamhet.

Och se, ett fängelse förvandlades till en fjäril. De hyste kärlek till varandra. Och se, galgbacken gjordes om till rosenrädgård.

Den visa hunden samlade smekande strån av overseende och förnuft och glimmande droppar av kärlek. Och två tusen sju hundra år efter det att Sokrates tömt giftbägaren, var den lilla borsten färdig och gömd i rosenrädgården.

Silvermånens själ såg den varje natt och gladdes.

Men människorna kunde aldrig finna borsten, och därför är de ännu höljda i smuts. Endast tack vare månens tårar har de förstått, att de inte kan göra varandra bättre genom att döda.

Och fåglarna sjunger i rosenrädgården, från tidevarv till evighet.

J..

Novemberratt

Seklers liklukt vilar över jorden

en kväll som denna

frosten lägger sin iskalla hand

på människohjärtat

månens bleka samvete stirrar ned

på en jord i sorg och skräck

döden

den obeveklige spökryttaren

släpper inte sitt förlamande grepp

om mänskligheten —

— *Nemo.*

LÄNGTAN

Längtan —

bunden under den vita snön,

frusen till is

i kyla och mörker . . .

Min själ söker en evig lycka,

som bara längtan kan ge.

Mitt jag söker sig själv

i en värld

av förställda röster och handlingar.

Alla söker något

bakom verkligheten,

något ouppnåeligt!

Lik och barn leka bäst

En samt och synnerligen dimmig natt då kl. i Big Ben just slagit tolv befinner vi oss i Londons slum-merkvarters mörkaste gränd. Plötsligt tränga fry-sande tjut mellan mistlurarnas taktfasta tutande. Ekande steg avlägsnar sig och ett ihållande regn ut-bryter. En karsk kaskpolis dyker upp ur the Thames och närmar sig. En hund ylar över gatan. Månen bryter fram mellan molnen. Något måste göras! Från andra sidan av återvändsgränden närmar sig en något vilse-gången studiebesöksgrupp. Den karske har hunnit Fram och omringar det spritt språngande liket. Snön var smutsig men smutsig kan bli rehn om Surf användes. I snön låg liket. Det virila liket hade tyd-ligen blivit skjutet medelst kameraskott med auto-matisk slutare. Den kaskprydda skickar ut på span-ning, som försvinna i alla riktningar. Endast lik och kask återstår inom det avspärrade området. Då! reser sig omgående, dricker ur kasken och avlägsnar sig stilla och försynt. Kl. i Big Ben slår halv 1.

ROLLISTA

Big Ben.....	<i>Stor i London</i>
Ekande steg.....	<i>Försvinner i London</i>
Konstapel Kask	<i>Plattfotad</i>
Thames.....	<i>uttalas tejms</i>
En skotte	<i>Medlem av kennelklubb</i>
Månen	<i>Gunilla Rosengart</i>
Karl-Erik	
Gustaf Adolf	
May	
Gustaf Wilhelm	<i>Samtliga tillhörande</i>
Rut	<i>hjälpklass på studiebesök</i>
Ingvor	
Algot	
Kajsa	
Liten gosse som står och skriker	
Snabbskjutande he-man a la Laddad	
Kamera	<i>Julie Harris</i>
Lik	<i>David Crickett</i>
Big Ben.....	<i>ännu en gäng</i>

WAKT

Råd till utköraraspirant

Hur en utkörare bör vara:

Han skall äga en ängels tålmod, björnens styrka, sängkammarmygans ihärdighet, ärkebiskopen av Canterburys omutlighet, rysk radios störnings-förmåga och en sjudj-a auktoritet. Allt detta skall han bruka med la ruse du renard.

Hur en utkörare inte bör vara:

Som Timo.

Pan.

Testa er själv!

18 knepiga frågor från olika områden att besvara.

Varsågod!

- Vad heter huvudstaden i Sovjetunionen?
 - Pravda
 - Moskva
 - Vodka
- Vilken eller vilka av följande floder rinner genom Indien?
 - Indus
 - Findus
 - Bjäre
- Vad är Bramaputtra?
 - Moped
 - Kaffepanna från Främre Orienten
 - En annan indisk flod
- Vad är U Nu?
 - Rysk interjektion för förvåning
 - Burmas premiärminister
 - Det hundra grundämnet
- Vad är tundra?
 - Gammalt mått för våtvaror
 - Ett slags stäppdans
 - En marktyp
- Vad är en pipe-line för något?
 - Nya flyglinjen Jordbro-Moskva
 - Oljeledning
 - Piprensare
- Vad var det som var aktuellt vid Upsala möte?
 - Gula febern
 - Röda boken
 - Röda hund
- Vad är en katet?
 - Danska ordet för kateder
 - Katternas motsvarighet till hundkax
 - Geometrisk term
- Vad kallas en fysikers elev?
 - Försökskanin
 - Bondkanin
 - Elektrisk hare
- Vilken eller vilka av de följande är författa rinnor?
 - Hillarp
 - Alnarp
 - Vitemölla
- Vad heter Tysklands längsta flod?
 - Rehn
 - Bucht
 - Cederstrand
- Vad kallas en pappersklämmare med ett annat ord?
 - Gem
 - Gemer
 - Hesselstedt
- Vilket eller vilka av de följande är vanliga ogräs?
 - Slottssenap
 - Åkersenap
 - Åkerblom

Forts. på näitt sida

ABC

- A. Annika på bal sågs stuffa.
Tänk om Gabbe skulle gruffa.
- B. Bedde in i lumpen ryckte,
inget tvivel om vad Margareta tyckte.
- C. Cider ofta grymtar
om bondkaniner som han skymtar.
- D. Den där Siesta gjorde Pella bra,
inget klank om konkurrens vi dra.
- E. En hummer på SNIFF hördes sjunga,
måtte det ej alla sinnen betunga.
- F. Florre, Florre sorgbarn,
hur kom du i Barbros garn?
- G. Glad och god skall hummer vara,
höra till kerubers skara.
- "*'
H. Hallert slösar många ord
om allt som finns på denna jord.
- I. Ingvar Carlssons älsklingsdjur
är väl katten, eller hur?
- ^^
J. Johannesson flott i bil ses köra
ingen lånare vill det vrålåket rör.i.
- K. Konst vid skrivsalen vi fått,
patriotiskt gult och blått.
14. Vad är Maj för något?
a. Fjärde månaden i julianska kalendern
b. Syster
c. Svärmor
15. Vad får den, som närmar sig Rehn?
a. Hemlängtan
b. a i franska
c. Mul- och klövsjuka
16. Vad är Libanon?
a. En bergsten
b. En lindgren
c. En cederstrand
17. Vilken eller vilka av de följande är möbler?
a. Dyschan
b. Dyrssen
c. Krantz
18. Får ni Bucht med er historielärare?
a- Ja
b. Nej
c. Kan tänkas

Rätta svar:

1. b	13. b	o
2. a	14. b	c
3. c	15. a	o
4. b	16. c	a
5. c	17. a	a
6. b	18. a	a

— tt —

- L. Litterära, har det dött?
Eller är det bara illa skött?
- M. Man ej undgå kan att vika,
när Wennberg börjar på att skrika.
- N. Normalare, tag en flukt
när en Volkswagen gör krumbucht.
- O. Olycklig redax är,
ABC oss vållar stort besvär.
- P. Peggy och Martin på cykel setts gira,
och förskräckt mot polisen plira.
- Q. Quinnan gör mig galen,
någon skrek på balen.
- R. Redaktionens motto är:
Inga fler förluster här.
- S. Sverre i LI bråkar, var
realare han tråkar,
- T. Titta på »Old Daniel»!
Tuffare än en cockerspaniel.
- U. Ur U. D. Per-Erik nu går,
sämre väder mången spår.
- V. Vad är KGF-mentalitet?
Fråga Martin, han det säkert vet.
- X. X-amen nu snart är här
Väldigt tråkigt detta är. (tycker Ulph.)
- Y, Ytligt sett var lärare är bister.
Detta ställer ofta till små tvister.
- Z. Zetterberg som biolog tycks trivas.
Männe även då Fältbiologen skall skrivas?
- Å. Åsa har ju charm vår Olle plötsligt fann, och
konstföreningen en trogen medlem vann.
- Ä. Äsch vilken pärs
att skriva vers,
- Ö. Ö.
Nu är redax nästan dö.

Hört i LII:

»Jag tror att jag har fått en liten släng av lappsjuka. Jag tycker jag ser en rehn där framme.»

Hört i korridoren:

»Har ni blivit utkörda?
»Nej, vi har lektion för Boman.»

Vet ni, att om man springer fortare än ljuset svartnar det för ögonen?

ölet blev avslaget i stadsfullmäktige i går.

Behändig och rask harpunerare önskar anställning på valfri plats.

Kan ni tundra? — Kort handledning i stäppdans.

Surf är utslagsgivande!

(Saxat ur Bländaren)

Goddag Yxkull!